

Данас на Позорју

10.00 часова / СНП, горњи фоаје Сцене „Јован Ђорђевић“

Сцена, маска, костим, лутка

Отварање изложбе, уручење награда

Изложбу отвара **Горан Ибрајтер**

Организатор: Центар за ликовно образовање деце и омладине Војводине

11.00 часова / Такмичарска селекција

Округли сто: Швајцарска

12.00 часова / СНП, Камерна сцена

Одворена школа сценског дизајна #4

Разговор о књизи Сценски дизајн као уметност Татјане Дадих Динуловић

Организатор: Факултет техничких наука Нови Сад

Учесници: Мета Хочевар (архитекткиња и сценографкиња, Словенија), **Ивана Кнез, Ана Мартина**

Бакић (архитекткиње и сценографкиње, Хрватска), **Милош Латинић** (директор Битеф театра и писац),

Татјана Дадих Динуловић (теоретичарка сценског дизајна). Разговор води **Миа Давид** (архитекткиња)

18.00 часова / Централна галерија *Шок задруге*, Змај Јовина, пасаж бр. 22

Просборни механизми

Отварање изложбе сценографских радова групе *ДИАПРОЈЕКТОР* (Хрватска)

Изложбу отвара **Миа Давид**

Организатори: Факултет техничких наука и Мултимедијални центар „Лед арт“/Шок задруга, Нови Сад

19.00 часова / СНП, доњи фоаје Сцене „Јован Ђорђевић“

Вечера за зеца

Отварање изложбе слика Николе Џафа

Изложбу отвара **др Силвиа Дражић**

20.00 часова / СНП, Сцена „Пера Добриновић“ (I део) и Сцена „Јован Ђорђевић“ (II део)

Такмичарска селекција

ЦАРСТВО НЕБЕСКО – ЕПИКА БАЛКАНИКА

Народно позориште и Битеф театар Београд

Режија: ЈЕРНЕЈ ЛОРЕНЦИ

Драматургија: МАТИЦ СТАРИНА

Сценографија: БРАНКО ХОЈНИК

Костимографија: БЕЛИНДА РАДУЛОВИЋ

Композиторка: КАРМИНА ШИЛЕЦ

Кореограф и асистент редитеља: ГРЕГОР ЛУШТЕК

Сценски говор: ЉИЉАНА МРКИЋ ПОПОВИЋ

Улоге

ОЛГА ОДАНОВИЋ

НАТАША НИНКОВИЋ

НАДА ШАРГИН

ХАНА СЕЛИМОВИЋ

БРАНКО ЈЕРИНИЋ

БОЈАН ЖИРОВИЋ

МИЛУТИН МИЛОШЕВИЋ

СЛАВЕН ДОШЛО

Представа траје 3 сата са паузом

Небојша Брадић отворио 63. Стеријино позорје

Искуства прошлости и креативност данашњице

Беседом редитеља Небојше Брадића синоћ је на Сцени „Јован Ђорђевић“ Српског народног позоришта отворен 63. међународни позоришни фестивал Стеријино позорје. Брадић је изнео личну дилему у вези са ко-

мерцијалним позориштем у односу на некомерцијалну сцену, односно осврнуо се на однос индустрије према позоришту. Јер, како је рекао, „позориште, иако пати од бројних слабости, пружа могућност да у њему профитирамо од најфинијег људског искуства прошлости и најбољег у креативности данашњице. Задатак Стеријиног позорја био је и остао исти, да открива оно што је било значајно јуче – оно што је значајно данас – и оно што ће бити значајно сутра“.

„Стеријино позорје нећу отворити ја, већ ви, драга публико, у интеракцији са глумцима из Бања Луке“, уз те речи Брадић се поклонио и најавио прву представу у такмичарској селекцији, *Швајцарску*, по тексту Петра Михајловића, у режији Милана Нешковића и у извођењу Народног позоришта Републике Српске Бања Лука.

Црвени тепих на улазу у зграду позоришта и гудачки квартет музичара из оркестра Опере Српског народног

позоришта „Des sons“ (Звучи), учинили су отварање Стеријиних игара још узбудљивијим и свечанијим. Много гостију и Новосађана, публике, позоришних посленика, новинара и фоторепортера тискало се испред позоришта. По обичају, дошло се раније, да се поприча, да се види и буде виђен на овом престижном фестивалу, али и да се подели радост што се виђамо и овог пролећа, већ 63 године, уз усхићење, онако новосадски, помало дигнутог носа, што Игре постоје и трају. А, док трају, околни свет за стеријанце неће постојати.

Преко црвеног тепиха или иза „ограде“ од свиленог гајтана (многи су мислили да је црвени тепих прострт за неког „врло важног госта, вероватно политичара“), у позориште су, поред верне публике из Новог Сада и других градова Војводине, Србије и иностранства, између осталих ушли Мира Бањац, Владимир Пишталo, Миливоје Млађеновић, Иван Вуковић, Жељко Хубач, Драган Стојков, Ђорђе Рандељ, Јован Дејановић, Сања и Југослав Крајнов, Александра Плескоњић, Теофил Панчић, Оља Балашевић... У пратњи председника војвођанске Владе Игора Мировића стигли су др Младен Иванић, члан Председништва Босне и Херцеговине и др Дане Малешевић, министар просвете и културе у Влади Републике Српске.

Стеријине игре трају до 3. јуна. До краја фестивала биће изведено још осам представа у Такмичарској и три представе у Селекцији „Кругови“, као и две представе у копродукцији Стеријиног позорја и Српског народног, односно Народног позоришта Ниш, које су настале по текстовима награђеним на конкурс Стеријиног позорја за савремени драмски текст. Уз 16. међународни симпозијум позоришних критичара и театролога, обновљену Трибину Стеријиног позорја, Позорје младих, радионицу позоришних критичара „Сумњива лица“ и низ пратећих програма – изложбе, промоције позоришних књига, разговори са уметницима и стручњацима у области позоришта и сродних уметности као што су сценски дизајн и архитектура – биће ово још један „празник културе и уметности“ у Српској Атини.

Бранислава ОПРАНОВИЋ

Извештај селектора

Такмичарска селекција

ЦАРСТВО НЕБЕСКО, режија Јернеј Лоренци, Народно позориште Београд и Битеф театар Београд
На првом месту морамо споменути један изузетак, који генијално примећује нешто важно. „Интригантан је однос између приповедања и проповедања“, вели Јернеј Лоренци, који потписује режију *Царства небеског* београдског Народног позоришта и Битеф театра. Представа изграђена на казивањима српских народних песама косовског и покосовског циклуса, у преплитању са савременим сучељавањем с јуначком поезијом и личним доживљајима и сусретањима са овим књижевним благом, чији је значај обликовао

национални дух у време настанка модерних нација, поставља пред публику питање како и колико ми, као и глумице и глумци на сцени, доживљавамо ову поезију. Редитељ каже да је то за њега комбинација чежње и вере, љубави и части, а пред публиком Битефа, а сада и Стеријиног позорја, изводе се ови базични цивилизацијски наративи у тумачењу врских глумаца Народног позоришта.

Бошко Милин

Екс либрис

БРАНКО: Ја сам пре упознао Југ-Богдана и девет Југовића него Снежану и седам патуљака. То захваљујући мојој баки која ми је у најранијем детињству говорила стихове српске епске поезије. Моји родитељи су радили и градили земљу и често би ме, на моју велику радост, остављали код баке на цео дан. Знала је много песама и стотине и стотине стихова, напамет. Знала је и куварске рецепте. Моја бака није била баш најписменија. Умела је да се потпише и то је било све. А наизуст је знала толике песме. Како је успела без читања то да савлада, да научи, без читања и понављања, никада ми није било јасно. Када сам је, једном, то и питао, лаконски је одговорила: „Па, људи причали, а ја слушала“. Најлепше ми је било и највише сам се радовао томе што би она све те ликове, све јунаке из народних песама, преда мном, веома живо и одиграла. Одглумила.

(*Царство небеско – ејика балканика*)

Редитељ

**Јернеј
Лоренци**

Рођен 1973. у Марибору, Словенија. Режијом почиње да се бави још као средњошколац, у мариборском Мртвом гледалишту. Дипломирао 1999. поставком Софоклове *Антигоне*. Године 1997. учествује у оснивању Позоришне школе Прве гимназије у Марибору. По завршетку студија, Лоренци почиње да режира у позориштима Словеније, Хрватске и Босне и Херцеговине. Био је уметнички директор Местног гледалишта Птуј и освојио низ државних и међународних при-

знања. Године 2006. постаје асистент, а 2007. ванредни професор на одсеку за Позоришну и радио-режију Академије за позориште, радио, филм и телевизију у Љубљани.

За свој редитељски рад добио је многе награде, укључујући Награду Позоришног фестивала у Марибору за најбољу представу (*Прочишћени* С. Кејн, 2002, и *Полудела локомотива*, 2012, обе у продукцији Дrame СНГ Љубљана), Гран при Фестивала Златни лав у Умагу (*Прочишћени* С. Кејн), Награду за најбољу представу фестивала *Ex Ponto* (*Чежња и смрт Силвије Плајш*, 2003, Сарајевски ратни театар САРТР у копродукцији са Културним друштвом Б-51 Љубљана, 2003), три награде Позоришног фестивала у Марибору за најбољег редитеља (*Еј о Гилгамешу*, 2006; адаптација Небојше Поп Тасића, СМГ, Есхилова *Оресџија*, 2009, СНГ Љубљана и *Олуја* Островског, 2012, МГЛ), награду „Златни смијех“ за најбољег редитеља на 35. данима сатире у Загребу (2011), награду за најбољег редитеља на Битефу, Прешернову награду (2014), *Полиџикину* награду за најбољег редитеља на 49. Битефу (Хомерова *Илијада*, 2015, МГЛ, СНГ Љубљана и Цанкарјев дом), награду „Анђелко Штимац“ за најбољег редитеља на 23. међународном фестивалу малих сцена у Ријеци (*Полудела локомотива*, 2016, драма СНГ Љубљана) и Златни лаворов вијенац на фестивалу МЕС у Сарајеву (*Краљ Иби*, драма СНГ Љубљана).

Критика

Узбудљиво, духовито, едукативно, очаравајуће, високог уметничког домета. Какав слалом кроз брзаке и теснаце како релације историја – човек – мит, тако и распона епског стиха до жаргона, па изнова и изнова. А све највећим делом само седећи у полукругу у првом делу и у другом око великог стола.

Поменимо тек неколико момената. Рецимо, бриљантно казивање песме *Смрт мајке Југовића* (Олга Одановић) у неколико регистара на почетку представе, дирљиве и духовите искрене исказе глумаца о њиховим првим сусретима са епском поезијом, дочаравање једног њиховог излета у Раваницу током проба, изванредно претапање и преплитање пријемчиво предочених пресудних историјских чињеница (рецимо о томе да је у Косовској бици било Срба уз Турке, и оних који нису Срби уз Лазара) са епским стиховима и разним, па и савременим виђењима.

Једнако као крв и мач који одзвањају кроз читаво извођење, представу (као и живот) чине међуљудски односи, на пример међу властелом, интима Лазара и Милице (одлични Бојан Жировић и Наташа Нинковић), Косовке девојке (убедљива Нада Шаргин)... Глумачки импресиван, потресан, а нимало патетичан је ропец мајке над мртвих девет Југовића (изврсна Олга Одановић).

Музика има посебну улогу у *Царству небеском*. Као и језик; од епског стиха до жаргона, примерице, када

очаравајући Милутин Милошевић као јунак у Косовском боју (у гаћама боксерицама), описујући шта му се догађало, између осталог, каже да је на њега на-срнуо „буђави Турчин“, а он помислио „јebоте, како ћу глупо да умрем...“.

У завршници представе са сцене се чује и Косовски бој из угла бројева. Затим, позоришно снажно пре-испитивање шта се како и зашто збило са Лазаревим

телом, а шта с Лазаревом главом после битке, четири верзије о Милошу Обилићу. Представа побуђује, како се касније неформално разговарало, и читав низ тема и дилема, од тога шта би било да Лазар не изабра царство небеско, да га је Иван тачно обавестио о спремности турске војске, уместо што га је обмануо умањујући њену спремност, до тога откуд то да се и данас чини како негде изнад Теразија лете два врана гаврана са Косова равна.

Татјана Њежић (Блиц, 28. 9. 2017)

Режијска концепција Јернеја Лоренција спада у аутентичне, неконвенционалне, а толико пријемчиве и инспиративне, сасвим другачије. Осећа се толерантан приступ и поверење у раду с глумцима, који су у једном тренутку, чак и из личног угла, износили своје

прве сусрете са епским елементима, а то је најчешће било посредством казивања њихових бака и дека. У таквом наступу глумца, који ми је заличио на радионицу, посебно је била занимљива прича глумца Бранка Јеринића, чија је бака, углавном неписмена, знала на

стотине стихова напамет и толико их дочаравала свом унуку, да их је сликовито запамтио за цео живот.

На сцени не видимо много тога. Столице, микрофони и клавири. Музички елементи са духовним призвуком појачавају емоције и сценске ефекте у кључним моментима.

Када је глума у питању, имам утисак да су наши глумци константно одлични и можда и једина константа у београдском театру.

Никада пре нисам на овакав начин доживела смрт девет Југовића као када стихове казује Олга Одановић у улози Мајке Југовића, сва у црнини и сузама. То је она магија коју нам доноси позориште. Пред нас исплове слике и осећања замишљених особа, њихов живот, њихова бол, њихова трагедија. Мајка која не губи једно, двоје или троје деце, већ деветоро... Колико може једно срце да издржи док не препукне од бола? Никада пре нисам овако доживела Косовку девојку (Нада Шаргин), која, попут утваре у белој венчаници, лелече и јауче над раскомаданим јунацима... Нити Царицу Милицу (Наташа Нинковић) када моли сваког од своје браће да остане и не оде у сигурну смрт. Када јој гавран доноси лоше вести док сабласно чека на прозору... Или када не успева да пробуди свог Лазара (истакнута глума Бојана Жировића).

Осећај језе и тескобе у публици, која је у другом делу извођења била такорећи на сцени са глумцима, такође под светлима, што читав доживљај чини богатијим. Прелазак из једног простора у други за време извођења служи и да се направи психолошко измештање, да схватимо да се у међувремену догодио бој на Косову и да ће уследити емотивни климакс протагониста.

У другом делу извођења клавири окружују централну платформу на којој ће глумац Милутин Милошевић демонстрирати директну борбу са Турцима. Али не гласом косовског јунака, већ помало банализованим савременим говором. Неконвенционалан и слободан редитељски приступ оваквој улози, у којој су помешани елементи митског, али и савременог, отвара простор за постављање питања која најчешће не постављамо када говоримо о митовима. Латентни хумор у трагичним деловима, када јунак добија на стотине рана, али „рокање“ тек следи, отвара врата преиспитивању, слепој вери и конформизму према митовима који живе у нашем колективном идентитету.

Ана Тодоровић Радетић (www.prevodioci, 27. 9. 2017)

Интервју

Петар Михајловић
писац драме „Швајцарска“

Моје је да пишем и чекам да драма ОЖИВИ

Каже за Билтен писац драме која је отворила овогодишње Позорије. Добитник награде „Слободан Селенић“ за драмски текст *Само не у Швајцарску*, говори о земљи из снова, људској срећи, вечитој тежњи ка бољем животу, откривајући стварност једног писца у Србији и разлоге што су стрпљење и чекање битни да драма заживи на сцени.

„Швајцарска“ је метафора за идиличну земљу, бољи живот, беж од стварности, за нову љубав, срећу... Да ли реч о генерацијској љричи или о судбини људи са Балкана? Колико је „Швајцарска“ заправо универзална љрича?

● Надам се да је *Швајцарска* више универзална прича него што се на прву руку дало претпоставити. Иницијални текст ове драме гласио је *Само не у Швајцарску*, што јасно поручује – не отићи тамо. Немам ништа против људи који тамо живе, али када кажемо Швајцарска, помислимо на нешто чему сви треба да тежимо у смислу идеалног живота. У суштини, нама то не треба, јер ћемо се запитати: Куда даље? Шта ћемо онда? Ту се рађа питање овог нашег подручја, као основна потреба за бољим животом, без неког конкретног размишљања о томе – шта ћу кад добијем тај бољи живот? Овде смо сви током историје имали велике несреће, о којима сви знају, и не бих да дужим о томе, али и велику срећу што можемо да осећамо мало јаче од них који то нису доживели. Не желим да звучим патетично. Пре мислим да је живот тако нешто. Пре мислим да је живот нешто што те ставља у саму срж стварности, без обзира каква она јесте, него да тежиш савршености, а заправо је никада не достигнеш. Нажалост, ово је прича не само једне него више генерација. Константне миграције кроз историју, прате ову причу. Само пођимо од новије историје, па наовамо. Миграције између два рата у крајњем случају, да не помињем домаће гастарбајтере. Тако је ово

универзална тема, која стоји и која ће да звечи још дуги низ година. Неће нам бити боље ни у наредних сто година. Ништа се у том погледу променити неће.

Да ли си имао жељу да одеш одавде? Да љромениш свој живот? Јеси ли можда живео у Швајцарској или негде љреко?

● Наравно да сам размишљао о томе и имао сам жељу да одем. Ево и овог тренутка, кад размишљам о томе као отац двоје деце, желео бих да одем. Не због себе, него због њих. То је нормално. Мислим да током живота сваки човек размишља о тој теми. Од обичног примера да годинама одлазимо на исти посао који нам постане досадан, и пожелимо да га напустимо. И онда се човек запита: Зашто нисам то урадио? Имам утисак да сам незадовољан, али да овде не живим лоше.

Какав је живот љграмског љисца данас у Србији? О чему сањаш, љшта желиш, да ли си срећан?

● Не желим да звучим попут оних који изговарају фразе типа „срећа су моја деца“. Говорићу професионално. Овај текст је настао пре више од десет година. Био бих срећан када би ми живот функционисао много једноставније као писцу. Пут од написане драме до њеног извођења није нимало лак ни једноставан. Зато се за тај хлеб боримо на другој страни. Запослен сам у Југословенској кинотеци. И ту сам поједноставио свој живот, прилично је срећен. Али постоји проблем: у слободно време, заправо се бавим својим основним

занимањем. Десет различитих писаца ће дати десет различитих одговара на ова питања. И ту се сад јавља универзална ствар, а то је чињеница да је веома тешко стићи до позоришне сцене. Не знам шта је у питању. Да ли међуљудски односи, или нека институционална ствар или пара нема итд. Дакле, то би била суштина. Нисам од оних који курбљају да дођу на сцену. Док разговарамо, у Крагујевцу се игра моја представа *Двесица*. Траје три сата. Епска ствар. Имам неколико романа, неколико филмова, серија. Моје је да пишем и да чекам. Десет година је требало да *Швајцарска* оживи. То је ваљда нормално. Треба пустити дело да само оживи.

У својим драмама и романима бавиш се животињама обичних – малих људи. У „Швајцарској“ су они ликови без личног имена?

• У Швајцарској једноставно нисам желео да напишем лична имена како би ликови драме дотакли свакога. Мислим да тако боље стоји. А што се тиче живота обичних, малих људи – не могу да будем креативнији од наше реалности. Чак и не покушавам. Мислим да

су моје драме *Швајцарска* и *Радничка хроника* написане у право време, када су проблеми о којима говоре били актуелни. Мој је задатак да пишем о томе и да ту причу малог човека гурнем на виши ниво: нешто што је наша рутина и свакодневница, нешто што сваки дан слушамо и гледамо на ТВ и сваки пут кад то чујемо желимо да променимо канал, да свему томе дамо другачији угао гледања и усмеримо пажњу на оно што нам се догађа.

Да ли си задовољан представом Народног позоришта Републике Српске и редитељевим виђењем „Швајцарске“?

• Најбоља ствар коју писац може да добије, јесте да га цитирају и тумаче на стотину различитих начина. Ту негде и покушаваш да живиш као писац. Писац и редитељ су аутори представе. Сваки редитељ ће је другачије доживети и имаће другачије виђење ове драме. Задовољан сам представом. Неке сцене су ме изненадиле, а неке погодиле. Неке сцене су убачене у представу. У томе је чар позоришта.

Разговарао Војислав АЛИМПИЋ

Миљка Брђанин

Комшиница у представи „Швајцарска“

Своју срећу градимо унутар себе

Иако у представи не проговара ниједну једину реч, глумица Народног позоришта Републике Српске пријатним и разговетним гласом говори о својој улози, начину на који је настала и зашто је Комшиница, по њеном мишљењу, глумачка привилегија.

Ликови у „Швајцарској“ су људско дејерсонализовани. Шта нам то говори? Ко су ти људи, у каквом друштву живимо?

• Живимо, нажалост, у времену потпуног отуђења. Имам утисак како се то дешава намерно. У скорије време сви треба да постанемо самци, довољни сами себи. Све нам је доступно на интернету и на друштвеним мрежама. У савременом потрошачком друштву фокус је на појединцу који ради и добро зарађује.

Појединци су ушли у ту причу да све могу урадити сами. То је трагедија нашег друштва – ма колико технологија напредује, човек је ипак човеку најбољи пријатељ. Човек без другог човека не може да функционише. У сваком бићу постоји страх да ће остати сам. А апсурд је управо у томе што живимо у идеалу да све можемо сами.

Ваш лик као да не припада овој представи? Комшаница не проговара ниједну реч, зајворена је у своме куйаиљу, у неком свом „филму“?

• Мој лик у драми *Швајцарска* не постоји. Није написан. Тај лик је увео редитељ Милан Нешковић. То ми

је прва сарадња с њим и веома сам почаствована што играм нешто што нисам знала шта ће до краја бити. На првој проби нисам имала текст, нисам знала шта ћу да играм, нити сам написана у драми (*смех*). Нисам знала ни којом ће ме глумачком путањом редитељ водити. Знала сам само да се мој лик зове Комшаница. На почетку смо заједно радили лик који је контрапункт осталима и некако пронашли коначни лик на основу првобитних опција које су ми понудили редитељ и драматург Маја Тодоровић. Велико је задовољство играти један овакав лик, имате велику слободу у глумачкој игри и импровизацији. Гледајући и слушајући колеге на сцени, имала сам визију како изгледа сама представа, и на основу тога сам пратила радњу, али на потпуно другачији начин. Тако је улога оживела од прве читаће пробе, да би на премијери добила своју личност. У глумачком смилу, ова улога пружа доста могућности. Док играм, држим се неких својих глумачких пунктова и доста импровизујем. Свако извођење открива ми нове сегменте личности Комшанице. Саживела сам се унутар тога купатила. Схватила сам да је то мој свет у којем живим и осећам, који креирам на свој начин. То је глумачка привилегија.

„Швајцарска“ је критика друштва и метафора за срећу. Где је Ваша срећа, да ли сте је пронашли овде где радите и живите?

• Где год да се налазите, своју срећу градите унутар себе. То вам не могу пружити ни Швајцарска, ни Србија, ни Босна, нити било ко други. Срећу можете пружити сами себи. Трудим се да будем срећна, јер је живот само један. На самом почетку, срећна сам јер се бавим послом који волим. Чак и кад немам нову улогу, ја волим глуму – један мој сан је испуњен. Трудим се да имам и добар и квалитетан приватан живот. Наравно, увек ће постојати проблеми, падови и успони. Али такав је живот. Сваки човек треба да је са собом

начисто, да прихвата ствари које му живот доноси онакве какве заиста јесу. Не можемо променити ништа, него живети живот пуним плућима. Играм у свом матичном позоришту, у представама Градског позоришта „Јазавац“ и сарађујем са Дјечјим позориштем Републике Српске, где радим на сценском покрету и као кореограф. Нажалост, у Бањој Луци смо донекле измештени и од Сарајева и од Београда, па нас некако мимоилазе многи. Волела бих да с нашим представама чешће гостујемо по региону.

Зашто је ваце Позориште често на Позорју?

• Јесте. И то нам је веома битно. Потребно је да видимо где смо и шта смо у позоришном свету, колико се развијамо. Гостујући редитељи су задовољни сарадњом и ансамблом и сваки њихов долазак, баш као и наш на Позорје, једна је велика школа.

Разговарао Војислав АЛИМПИЋ

Округли сто: Швајцарска

Није битно где смо, већ ко смо и с ким смо

Први овогодишњи Округли сто био је посвећен представи *Швајцарска*, Народног позоришта Републике Српске из Бања Луке, која је синоћ и отворила 63. Стеријино позорје. Учествовали су писац комада Петар

Михајловић, редитељ Милан Нешковић, глумци Слађана Зрнић, Драгослав Медојевић и Миљка Брђанин, сценографкиња Драгана Пурковић-Мацан, те уметнички директор бањалучког Позоришта Александар Стојковић. Модератор разговора: новинар и позоришни критичар Игор Бурић.

Бурић је разговор започео подсећањем да је текст најпре имао наслов *Само не Швајцарска*, те да је у међувремену доживео преименовање.

– Сви знамо да Швајцарска за људе с ових простора представља посебан симбол. Синоћ смо упознали и један други миље, Републику Српску, али слике које су пројектоване, могу да представљају било коју модерну западну земљу.

Модератор је затим у разговор увео писца, подсетио да Михајловић није непознат стериданској публици, као и да је на својевремено добио и награду Стериданског позорја за најбољи драмски текст. Писца је упитао како је доживео свој текст у поставци **Милана Нешковића**.

– Рекао бих да је редитељ мој текст третирао тачно – одговорио је **Петар Михајловић**. – Посао писца је и иначе такав да оно што уради, после може да се „прочита“ на много начина, и сваки од њих да је тачан. Мислим да је режија ефектна и одлично образлаже наслов. Видели смо да је представа успешна, глумци су урадили одличан посао а редитељ нашао сјајна решења. Једина разлика у односу на иницијални текст јесте сам крај. У оригиналном тексту последња реплика гласи: „Само не у Швајцарску.“ Потреба да се оде

одавде и да се пронађе неки бољи живот јесте универзална тема. Али, ја нисам желео да се зауставим ту, јер шта кад одеш, кад нађеш тај бољи живот. Шта даље? Где са свим тим теретом који носимо? Милан је то решио тако што је ликове стрпао у кутије. Дакле, не можеш стварно да одеш, односно куда год да одеш, свугде тај терет носиш са собом.

Бурић је затим питао Михајловића како доживљава однос шире заједнице према драмском тексту.

– Као и сви писци, и ја сам почео да пишем због себе, а сада ми је посао да пишем због редитеља, глумца, позоришта. Увек се трудим да нађем неки заједнички именилац који ће свима бити близак. Позориште треба да буде ангажовано, да понуди нешто за шта ће се публика везати, а да ли ће то бити хумор или нешто друго, зависи од случаја до случаја.

У разговор се затим укључио уметнички директор **Александар Стојковић**. Рекао је да се дуго причало о сарадњи с редитељем Миланом Нешковићем, а обојица су одмах препознали потенцијал Михајловићевог текста.

– Добили смо модерну, занимљиву представу и желимо што више да учествујемо на фестивалима, како бисмо је приказали пред што више публике. Једина

препрека је то што је врло тешко поставити ову сцену у неким малим, руинираним позориштима. За нас је велика ствар што је наша представа отворила Стериданско позорје – рекао је **Стојковић**. – И да се и ја осврнем на симболичност Швајцарске. Код нас нема породице која нема неког у тој земљи. Али баш смо хтели да покажемо да се кадрови из Републике Српске ни по чему не разликују од кадрова из Женева, које видимо на крају. Поента и јесте у томе да и ми морамо да се мењамо, прво да променимо свој менталитет, па ћемо можда и ми бити Швајцарска. Није баш све до политичара, и њих смо опет бирали ми.

Игор Бурић реч је дао редитељу, констатујући да је Нешковић текст третирао тако да је он остао свој, упркос неким малим изменама, али редитељски рад је проширио контекст и спектар значења. Подсетио је на сцене свињокоља, које смо видели у представи, упитавши редитеља да ли је дозвољено да се код нас тако нешто приказује у јавним установама.

– Не бих знао да одговорим на то питање, али ми смо тај клип скинули са интернета, дакле, то је свима доступно. Мени је много страшније то што се у сцени клања свиње види и једно дете које све то посматра. Сви смо ми одрасли на тој традицији, гледали деду како коље свиње – започео је **Нешковић**. – Иначе, већ дуго имам идеју да искористим у свом раду и неке технике које би могле позориште да приближе филму. На пример, желео сам да пробам баш то смењивање слика, а овај текст ми је био идеалан за то.

Редитељ је поменуо да крај представе, како га је он замислио, носи и оптимистичну поруку, јер, осим двоје младих који остају заробљени у кутијама, ту је још један пар који се проналази на самом крају. Лик Комшинице у тексту не постоји, он је редитељска замисао и та жена заправо је некадашња љубав Осуђеника који јој се враћа из затвора након две деценије.

– Они не желе да иду никуда, јер су пронашли љубав. Није важно само пуко опстајање, финансијска ситуација, важно је и с ким си и колико си срећан. Ако промениш себе, биће ти боље и овде. Ако се ти сам не промениш, неће ти бити добро ни у Швајцарској. Друга ствар која ми је била важна јесте да причамо о одсуству емпатије. Приказали смо видео-клипове у којима видимо децу како се туку, док нека друга деца то снимају, то је наша реалност. Данас ће људи пре да узму телефон и снимају како се неко дави, него што ће да скоче у воду и да спасу човека. Дакле, питање да ли је у овој држави нешто дозвољено или не, потпуно је илузорно с обзиром на околности у каквим живимо – закључио је Нешковић.

Модератор је затим прокоментарисао да сам текст, кад се чита, нема ту дозу фарсичности, нити тарантовске бруталности, које се виде у представи. Замолио је редитеља да објасни откуд идеја да на тај начин растерети радњу.

– Када сам недавно разговарао са италијанским редитељем Паолом Сорентином управо сам ја њему поставио слично питање. Одговорио ми је, кратко и јасно: „Fanny and melancholy.“ Та комбинација смешног

и меланхоличног најбоље говори о недостатку емпатије. У комаду Петра Михајловића говори се много о томе. Имамо човека и жену који су повезани, имају дете, она њега воли, али у суштини не брину једно о другом. И она само мисли како ће се осећати кад је он остави, не размишља о њему. Он не мисли како ће се она осећати кад је истера из стана. Међутим, све то могло би да скрене у патетику, али комика помаже да се то не деси – одговорио је **Нешковић**.

Глумица **Миљка Брђанин**, коју смо видели у улози Комшинице, рекла је да јој је било веома занимљиво да ради лик који не само што не изговара ниједну реч током представе већ њеног лика чак нема ни у тексту. – У сарадњи с редитељем и драматуршкињом Мајом Тодоровић открила сам како би требало развијати мој лик, који је затворен у кутији и живи свој живот, независно од свих других ликова. Зато ми је некако дозвољено да свој лик мењам, да га увек другачије доживим и донесем на сцену. Мој лик је усамљена жена, која пролази кроз разне страхове и депресију. Савремени живот намеће нам филозофију самоће, подстиче се то да сви будемо довољно јаки да се бринемо сами о себи. То је у реду, али свакоме од нас ипак је потребна друга половина – друго људско биће. То што је мој лик закључан у купатилу у суштини је исто симболика – купатило је место у стану у коме нас баш нико не види и не зна шта радимо. Оптимистична страна краја јесте то што мој лик опет среће стару љубав, а порука је да није битно где смо, већ ко смо и с ким смо.

**Гласање публике за најбољу представу
Швајцарска – 3,46**

Глумац **Драгослав Медојевић**, који у представи игра Старца, рекао је да у тексту његов лик није строго дефинисан.

– Мени је драго што смо га ми изградили као часног, честитог човека, пуковника у пензији, који је и симбол једног времена. На нашим просторима, у сваком граду требало би подићи споменик деди, јер 70 одсто становништва овде живи од дедине пензије. И у овој представи деда је тај који је унука научио животу.

Игор Бурић је сценографкињу замолио да објасни колико је креативно, а колико технички захтевно, урадити онако специфичну сценографију.

– Морам да истакнем да је то био тимски рад са редитељем и аутором музике и видео-пројекције Петром Билбијом – рекла је **Драгана Пурковић-Мацан**. – Технички је било изузетно захтевно, јер наше позориште нема неке нарочите продукцијске могућности. Али много смо се потрудили. Мислим да на сцени изгледа као да је декор рађен у Швајцарској, а да приђете ближе, било би вам јасно да је рађено у Републици Српској. Свака та кутија одише духом особе која у њој борави. Трудили смо се да све има смисла, да прати драматургију.

Глумица **Слађана Зрнић**, Жена у представи, рекла је да глумцу није пријатно да прича о свом лику, будући да је већ све синоћ речено на сцени. Међутим, желела је да пошаље поруку младим писцима да је веома важно да учествују у стварању представе.

– Они су сигурно образованији од 95 одсто глумаца, али морају да знају како реч функционише на сцени, колико глумац може да се закуца око неке реченице. Писац треба да ради у корист глумца, а самим тим у корист представе, па и да промени нешто, ако ће тако бити боље за све.

Бурић је подсетио и да управо лик Жене носи тај фарсични стил.

– Можда то осиромашује, а можда и обогаћује представу, зависи како ко гледа. Али за мене ту није било пуно филозофије. Сви смо ми, на свој начин, фрустриране жене, само треба мало претерати и добили сте фарсу – одговорила је **Слађана Зрнић**.

Бурић се надовезао констатацијом да и мушкарци имају и те како много фрустрација, што смо видели и у мушким ликовима у синоћној представи.

Прво питање из публике стигло је од **Драгољуба Селаковића**, који је желео да зна чија је идеја било сценско решење у облику кутије.

– То увек креће од редитеља, ја сам имао идеју о тих пет простора, а онда је Драгана сценографију направила много спектакуларније него што сам ја замислио. Затим се укључио и Петар Билбија, који је сјајно урадио видео-пројекције. И, најзад, Маја Тодоровић која је морала драматургију да прилагоди свему томе. Дакле, био је то тимски рад којим сам руководио ја као редитељ – одговорио је **Нешковић**.

У разговор су се затим из публике укључили млади позоришни критичари из критичарског каравана „Сумњива лица“, који представља програм едукације младих позоришних критичара, у организацији Удружења позоришних критичара и театролога Србије.

Андреј Чањи питао је редитеља шта га је навело да уведе библијску конотацију у представу, подсетивши на симболику воћке и дана у недељи.

– Идеја потиче из самог текста – одговорио је редитељ. – Дане у недељи истиче сам Михајловић. Седмица је,

иначе, у религијском контексту, мала година. Многи верници и не знају да се средом и петком пости, јер је у среду Јуда издао Исуса, а у петак је Исус разапет. Зато се све сцене убиства дешавају у петак. Ја радим по систему асоцијација. Публици желим да дам могућност за различита тумачења, не желим да им намећем идеје. На пример, ја сам ту биљку замислио као његовог пријатеља кога он негује 20 година. Дивно је што си ти то схватио на други начин. Мени је драго да чујем како људи на различите начине тумаче симболе из представе.

– Писац је аутор текста, а редитељ и глумци су аутори представе – надовезао се и **Михајловић**. – Моје је да дам иницијалне симболе, а екипа их даље развија.

Борисав Матић, такође из критичарског каравана „Сумњива лица“, прокоментарисао је да су простори тако урађени да могу бити било где. Рекао је и да му се не допада што би неко могао погрешно да протумачи да је порука да треба да се оде у Швајцарску.

– Код нас више није питање да ли смо социјално угрожени. Сви имамо скупе фрижидере, добре телефоне, добро се облачимо – одговорио је **Милан Нешковић**.

– Проблем је у менталитету. То смо хтели да прикажемо. Швајцарска је идеал, али ми не говоримо да је тамо боље. Желели смо да кажемо да и ми овде можемо бити Швајцарска, али да је потребно да се променимо. У представи видимо правосуђе које није независно, а то је основ једне државе. То су наши проблеми. У нашем менталитету је и да нам стално још нешто недостаје. Кад имамо све, увек хоћемо још нешто више. То је сад већ проблем већи од потрошачког друштва.

Пред крај разговора, учесници Округлог стола осврнули су се и на музику, а редитељ је рекао да је аутор музике Петар Билбија урадио сјајан посао, као и да су у представу убачене познате песме које су, свака на свој начин, симболичне за чланове екипе, те да се нада да ће оне и у свакоме из публике пробудити неку асоцијацију.

Селектор овогодишњег Позорја **Бошко Милин** подсетио је на крају и да је зграда Народног позоришта Републике Српске идентична згради Народног позоришта Ниш, па је питао екипу да ли би се технички ова представа могла извести у Нишу.

Директор Народног позоришта из Бања Луке **Ненад Новаковић** одговорио је да би представа заиста могла дословно да се пренесе у Ниш.

– Поносан сам на екипу људи која је радила ову представу. Они се нису ни чули, радили су предано и истрајно, редитељ није имао никакве посебне захтеве, а представа је испала одлично – закључио је **Новаковић**. – Пресрећан сам што смо овде.

Бојана ЈАЊУШЕВИЋ

Критичарска радионица „Сумњива лица“

Сумњива лица су програм едукације младих позоришних критичара, у организацији Удружења позоришних критичара и театролога Србије. Пројекат има за циљ да образује нову генерацију позоришних критичара и пружи им могућност да се критиком баве професионално, али и да се створи нови простор за критичко промишљање позоришта, његове друштвено-политичке улоге и односа између публике и уметника.

Програм је започет у мају 2017. свакодневним радионицама критике, настављен је у септембру 2017. на позив Битефа, када су учесници радионице писали о представама из селекције за фестивалски блог. На 63. Стеријином позорју *Сумњива лица* улазе у завршну фазу. Млади критичари ће у Билтену објављивати критике о представама у Такмичарској селекцији и Међународној селекцији 'Кругови'. Истовремено ће радити на дужим чланцима за портал Критичарског каравана, док ће у центру радионица бити национална драма и позориште.

Учесници: Ивона Јањић, Ђорђе Косић, Борисав Матић, Марија Миловановић, Милица Петровић, Ирена Плаовић, Мина Станикић, Андреј Чањи. Менторка пројекта је **Бојана Јанковић**.

Концепт: произвољност

Премда (дипломска) драма Петра Михајловића *Самоне у Швајцарску* има неколике занимљиве делове, она, уопште узев, пати од палете хроничних болести које редитељ у целости преноси на сцену. На идејном плану, основна теза драме говори о немогућности младости да добије нов, свеж почетак, јер ће их таштина прошлости – гадости који су учинили њихови преци – свуда пратити. С друге стране, лајтмотив драме биће однос према земљи-утопији, Швајцарској, уређеном систему где ништа, тобоже, није компликовано; такав један систем аутор ће поистоветити са затвором или лудницом, који човеку сасвим одузима жељу за животом.

Заплет, иначе доста баналан, састоји се из три линије приче: развод брачног пара с аутистичним дететом о којем брине деда, девојка која покушава да упише глуму и ради као конобарица у кафани где су стални гости два пијанца и судија који неправедно осуди човека на робију, а на основу лажног сведочења. Све ове линије су испреплетене, пре свега ликовима: девојка-конобарица је и љубавница човека који се разводи од жене и судијина ћерка, а један од пијанца управо је онај који је лажно сведочио.

Као последица овакве испреплетености, свако, осим аутистичног младића и конобарице, због нанете неправде убија оног који му је ту неправду нанео, док међу живима не остану само Младић, Девојка и Осу-

Слађе је са посластичарницом
ШЕХЕРЕЗАДА

ђеник. Када сви умру, испоставља се да младић није аутистичан, већ је само глумио психички поремећај, те он са конобарицом креће у нови живот. Тај нови живот биће подривен када их пресретне осуђеник и у њихове торбе стави крваву сатару и мантил, еда би се показало како тог новог живота неће бити, због багажа који они добијају у аманет.

Осим што је читава драма тезична, она и пародира психички поремећај. Младић се претвара да је аутистичан, а заправо није. Да ли је страшније то што ово постоји у драми, без и најмање свести о односу према психичким поремећајима, или то што редитељ не налази да је ово, најблаже речено, изузетно проблематично, те још више пародира лик младића, правећи од њега гротескну фигуру, питање је за дискусију.

Али најпре о добром. Сценографија Драгане Пурковић Мацан одмах илуструје тезу затворености у клаустрофобичном простору и немогућности икаквог бега, што и јесте главна теза како текста, тако и представе. Радња се одиграва у некаквој великој кутији која је подељена на мање делове у два нивоа. Зато што глумци не могу да искораче из овако узаних простора у којима једва да имају места да стоје, ово ствара аутентичан осећај клаустрофобије и скучености и код гледаоца. На крају, када младић и девојка покушају да се отисну у нови живот, они ће једино лутати овом кутијом; ствар је јасна – бекство је немогуће.

Ту се оно добро и завршава. Затим се ређају произвољности.

Нешковић се труди да овај стилско-жанровски хетероген текст постави жанровски хомогено: као црну комедију. Такво одређење жели да постигне пре свега пренаглашеним стилем глуме који често склизне у стереотип. Приказивање карактера у драми није реалистично, а у режији Нешковића делује и плитко. Тако ће (квазиаутистични) Младић Данила Керкеза бити сав у кратким френетичним покретима, говорити непрекидано и посве гласно, собом представљајући стереотип младића са психичким поремећајем. Жена Слађане Зрнић стереотип је бесне, остављене жене, која све што прича пренапрегнуто декламује, уз брзе покрете и померање читавог тела. Може се рећи да се већина глумаца користи истим изражајним средством:

пренаглашавањем, које већ на половини представе постаје несносно, баш зато што је толико редувантно. Једино је Девојка у интерпретацији Белинде Божичковић за нијансу сведенија; међутим, њен лик није и не може бити реалистичан. Изгледа да ни глумци ни редитељ нису нашли добар кључ – ако је таквог и било – за доношење ликова какве нуди Михајловић. Иако се на нивоу жанра успоставља хетерогеност, Нешковић не успева да избегне претераност и гротеску, што овде постаје проблематично на неколико основа. Као што је већ било речи, третман психичког поремећаја изузетно је забрињавајућ. Метафора коју успоставља прво текст, а онда и представа, јасна је: млади живе у свом измишљеном свету, док не дође време да се суоче са оним стварним светом. Међутим, поигравати се са тим и таквим проблемом и чинити од њега гротеску, чак без икакве светлости да је то – можда, упитно – вероватно заслужује засебан текст.

Даље, чини се да су мање или више експлицитне сцене секса обавезан део Нешковићеве режије: заиста, такве сцене су толико често део његових режија да ће, можда, ускоро постати нека врста бизарног ауторског потписа. Наравно, такве сцене готово никад не функционишу; некада, додуше, не сметају, али су суштински вишак. Овде, сцена секса између Мушкарца и Девојке, с једне стране, толико искаче из општег тона представе, да се њена накалемљеност не може оспорити; с друге стране, она нема ни сврху ни поенту, а њена претераност не изазива смех, већ подмсех, не ликовима, већ представи.

Наравно, није из чистог помодарства само сцена секса накалемљена, већ и друго: друштвени ангажман, на пример. Тако се на спољашње стране кутија пројектују видео записи које је дизајнирао Петар Билбија, с циљем да се овој представи придода бесна политичност. Некада су ове пројекције јасне „монтаже атракција“, те се хоће успоставити паралела са онима што се дешава на сцени. Тако, када Осуђеник убија Пијанца, лажног сведока, биће пројектовани снимци клања свиње, а да се неће видети сам чин убиства. Некада се, опет, пројектују нејасни и самосвојни видео записи који се јасно доводе у везу са неким друштвено-политичким одредницама, али потпуно апартно од онога што се дешава на сцени. У оба случаја, они ни на једној основи не помажу представи, већ једино испадају из општег тона, те делују накалемљено, непотребно и потпуно произвољно.

Кад смо код произвољних интервенција, редитељ додаје лик, Комшинуцу, која ништа не говори и чије је постојање крајње упитно и сасвим неоправдано. Њу тумачи Миљка Брђанин, без иједне изговорене реплике. Ни са радњом представе она нема никакве везе; сваки покушај интерпретације уродио би једино учитавањем и преинтерпретацијом, јер редитељ овде, као и на многим другим местима, не прави било какве координате.

Управо тај недостатак координата јесте један од главних проблема поставке. Премда се основна теза види, пре свега из редувантности која се протеже на нивоу

сценографија-текст, остали редитељски поступци делују, у најмању руку, произвољно. Због оваквих произвољности, интерпретација једва да и може да постоји, а сваки вид интелектуалне или евентуалне емотивне инвестираности, сасвим је онемогућен.

Ивона ЈАЊИЋ

Сутра на Позорју

Трибина стеридиног позорја

„Домаћи драмски текст на репертоару наших позоришта – могућности и искушења“

Организатори: Српски центар Међународног позоришног института и Стеридино позорје

После консултација са позоришним ствараоцима и стручњацима, Позорје је одлучило да обнови рад једне од својих најпознатијих манифестација, Трибине Стеридиног позорја. Трибина се у недавној прошлости показала као један од најплодоноснијих и најдинамичнијих облика стручне комуникације; с обзиром на актуелна питања у вези са положајем домаће драме и позоришном ситуацијом код нас, заузето је становиште да њено обнављање може подстаћи дијалог о виталним темама домаће драме и позоришта.

На првој обновљеној Трибини, која ће се сутра одвијати у две сесије, учествоваће одабрани драмски писци, редитељи, драматурзи, уметнички директори позоришта и критичари. У оквиру прве сесије биће речи претежно о заступљености и функцији домаћег драмског текста у креирању позоришног репертоара, статусу домаћих драматичара, као и о могућности рада драматуршких тимова; уводничар за ову сесију је **Јелена Мијовић**, драматуршкиња из Београда.

Теме друге сесије, за коју ће уводно излагање поднети **Бранислава Илић**, драмска списатељица из Београда, биће однос домаћег драмског текста и савременог друштвеног окружења, разлике између редитељског и списатељског критичког ангажмана, питања нових форми и укуса публике.

У раду Трибине учествују: **Тања Шљивар**, драмска списатељица; **Димитрије Коканов**, драмски писац и драматург, **Снежана Тришић**, редитељка; **Бојан Јовановић**, уметнички директор позоришта „Бора Станковић“, Врање; **Жељко Хубач**, директор Дrame Народного позоришта, Београд; **Саша Торлаковић**, уметнички директор народног позоришта, Сомбор; **Ана Тасић**, позоришна критичарка; **Саша Милосављевић**, позоришни критичар; **Спасоје Миловановић**, драматург и критичар; **Марина Миливојевић Мађарев**, театролошкиња; **Бошко Милин**, театролог и селектор овогодишњег Позорја.

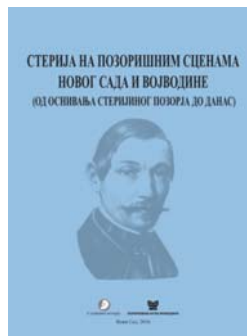
Модератор Трибине је **Светислав Јованов**, драматург.

Нова издања Стеридиног позорја

СТЕРИЈА НА ПОЗОРИШНИМ СЦЕНАМА НОВОГ САДА И ВОЈВОДИНЕ

(од оснивања стеридиног позорја до данас).

Уредила Снежана Савкић, 2016.

Током 2016. године Стеридино позорје је, у сарадњи са Позоришним музејом Војводине, покренуло пројекат *Стеридина на позоришним сценама Новог Сада и Војводине (од оснивања Стеридиног позорја до данас)*. Као институција од изразитог културно-друштвеног значаја, Позорје је као један од својих врховних принципа поставило

поштовање традиције, бригу о културном наслеђу и темељним вредностима наше драмске књижевности, позоришта и културе уопште, али и окренутост ка будућности, остваривању заједничких пројеката са институцијама и појединцима у земљи и иностранству. У истом контексту треба сагледати и овај пројекат који је корак даље у правцу будућих научно-истраживачких афинитета ове институције. Желећи да подвучемо чињеницу како је Стеридино позорје – поред осталог – играло и све више игра улогу својеврсног научног Института за позоришну уметност (непостојећег још увек у Србији), овим пројектом указали смо на један од важних циљева нашег научноистраживачког ангажмана, а то је систематски научни рад у области позоришне уметности, који неће бити ограничен само на позоришну историју Новог Сада и Војводине.

У сарадњи са Позоришним музејом Војводине, значајном културном институцијом у Новом Саду, сабрали смо радове на „задату тему“ малог дела сталних сарадника Стеридиног позорја – или запослених у њему – ослањајући се превасходно на изворе које и само Позорје поседује (документацију, разноврсну грађу, литературу). Задата тема овај пут није била везана за неку годишњицу самога писца, али јесте за јубилеј Позорја које очито већ има запажену традицију и снажан отисак на српској (и не само српској!) културној мапи. Учесници у овој фази пројекта били су: проф. др Сава Дамјанов (руководилац пројекта), др Мирослав Мики Радоњић (директор Позорја), Горан Ибрајтер (уредник Фестивалског центра Позорја), др Марина Миливојевић Мађарев (Академија уметности Нови Сад), др Зоран Ђерић (СНП Нови Сад), др Исидора Поповић (Матица српска), Ивана Кочи (Позоришни музеј Војводине) и мср Снежана Савкић (Филозофски факултет Нови Сад) чији су текстови, као допринос реализацији пројекта, објављени у зборнику.

Сутра на Позорју
ПОНЕДЕЉАК, 28. мај

11.00 часова / Такмичарска селекција
Округли сто: Царство небеско – епика балканика

12.00–15.00 часова / СНП, Камерна сцена
Трибина Стеријиног позорја (I сесија)
Домаћи драмски текст на репертоару наших позоришта – могућности и искушења
Организатори: Српски центар Међународног позоришног института и Стеријино позорје
Уводничарка: **Јелена Мијовић**
Учествују: **Тања Шљивар, Димитрије Коканов, Снежана Тришић, Бојан Јовановић, Жељко Хубач, Саша Торлаковић, Ана Тасић, Саша Милосављевић, Спасоје Миловановић, Марина Миливојевић Мађарев, Бошко Милин.**
Модератор: **Светислав Јованов**

16.30–19.30 / СНП, Камерна сцена
Трибина Стеријиног позорја (II сесија)
Домаћи драмски текст на репертоару наших позоришта – могућности и искушења
Уводничарка: **Бранислава Илић**
Учествују: **Тања Шљивар, Димитрије Коканов, Снежана Тришић, Бојан Јовановић, Жељко Хубач, Саша Торлаковић, Ана Тасић, Саша Милосављевић, Спасоје Миловановић, Марина Миливојевић Мађарев, Бошко Милин.**
Модератор: **Светислав Јованов**

17.00 часова / Новосадско позориште / Újvidéki Színház, Мала сцена
Позорје младих
Џ. Д. Селинџер: Ловац у житу
Академија уметности Нови Сад – Класа на мађарском језику

20.00 часова / СНП, Сцена „Јован Ђорђевић“
Такмичарска селекција
ЈАМИ ДИСТРИКТ
Текст: Милена Богавац
Режија: Кокан Младеновић
Битеф театар Београд, Центар за културу Тиват, Фестивал MASZK Сегедин, Think Tank студио Нови Сад (Србија, Црна Гора и Мађарска)

20.00 часова / Академија уметности Нови Сад (Ђуре Јакшића 7)
Позорје младих
Душан Јовановић: Живот провинцијских плејбоја
Академија уметности Нови Сад – Класа на српском језику

22.00 часа / Културни центар Новог Сада
Позорје младих
Етиде плеса и пластике глумца (сцене из Брехта и Островског)
Руски институт позоришне уметности – ГИТИС (Руска Федерација)

Резиме единбуршког извештаја о хаплогрупама на Балкану гласи: јаменски човек је заједнички предак свих балканских народа. Генетика доказује да су разлике између Срба, Хрвата и Бошњака – политички конструкт, јер су с биолошке стране гледано, ова три народа – ИСТО!

Срби, Хрвати и Бошњаци су исти. Њихова генетика је разноврсна, али је укупна слика код сва три народа иста. Ова три народа су једна породица. Ова три народа су ИСТО.

(Милена Богавац, *Јами дистрикт*)

Našoj zemlji su potrebni mladi
koji veruju u sebe.
I banka koja veruje u njih.

ERSTE
Bank

#verujusebe

